EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 11.10.2021
COM(2021) 622 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Iga-aastane seirearuanne struktuurireformi tugiprogrammi rakendamise kohta 2019. aastal

{SWD(2021) 283 final}

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Iga-aastane seirearuanne struktuurireformi tugiprogrammi rakendamise kohta 2019. aastal

SISSEJUHATUS

Alates 2017. aastast on Euroopa Komisjon juhtinud **struktuurireformi tugiprogrammi**. Struktuurireformi tugiprogrammiga, mille eelarve on 222,8 miljonit eurot,[1] toetatakse liikmesriike institutsiooniliste ja haldusreformide ning majanduskasvu soodustavate reformide kavandamisel ja rakendamisel.

Struktuurireformid on oma olemuselt **keerukad protsessid** ning nende kavandamine ja rakendamine nõuab igas etapis väga spetsiifilisi teadmisi ja oskusi. Lisaks ei suuda mõned liikmesriigid lahendada struktuurireformidest tulenevaid haldus-, majandus- ja sotsiaalprobleeme.

Struktuurireformi tugiprogrammi eesmärk on aidata liikmesriikidel **neid probleeme lahendada** ning **tugevdada nende suutlikkust** majanduskasvu soodustavate reformide ettevalmistamisel ja rakendamisel. See aitab tugevdada avaliku sektori institutsioone ja haldusasutusi ning parandada juhtimisprotsesse ning majanduse ja kogu ühiskonna toimimist ja vastupanuvõimet. Eesmärk on edendada ühtekuuluvust ning parandada konkurentsivõimet, tootlikkust, jätkusuutlikku kasvu, töökohtade loomist ja investeerimist.

Käesolevas aruandes antakse ülevaade **2019. aastal struktuurireformi tugiprogrammist toetatud meetmetest**. Selles kirjeldatakse projektide valimise ja rakendamise protsessi ning antakse ülevaade 2017., 2018. ja 2019. aastal struktuurireformi tugiprogrammist toetatud projektide kaudu seni saavutatud tulemustest.

STRUKTUURIREFORMI TUGIPROGRAMMI RAKENDAMINE 2019. AASTAL

2019. aasta oli kolmas aasta, mil viidi ellu struktuurireformi tugiprogrammi tegevusi. Nagu ka esimesel kahel aastal, näitas kolmas, et **nõudlus** programmi järele **on suur** – **27 liikmesriiki** esitasid **580 toetustaotlust**, mille **summa on hinnanguliselt peaaegu kaks ja pool korda suurem kui struktuurireformi tugiprogrammi 2019. aasta eelarve**.

Komisjon **hindas liikmesriikide taotlusi** struktuurireformi tugiprogrammi määruses sätestatud **põhimõtete ja kriteeriumide alusel** ning **valis välja 263 taotlust 26 liikmesriigilt**.

Valitud taotlused jagunesid peamiste poliitikavaldkondade vahel järgmiselt:

- **27 %** – tööturg, haridus, tervishoid ja sotsiaalpoliitika;
- **23 %** – majanduskasv ja ettevõtluskeskkond (sealhulgas kliima ja keskkond);
- **18 %** – juhtimine ja avalik haldus;
- **17 %** – finantsteenused ja rahastamisvõimalused ning
- **15 %** – tuluhaldus ja avaliku sektori finantsjuhtimine.

[1] Eelarvet suurendati, kui algset struktuurireformi tugiprogrammi määrust (EL) 2017/825 (ELT L 129, 19.5.2017, lk 1–16) muudeti (määrus (EL) 2018/1671, ELT L 284, 12.11.2018, lk 3–5).

Suurim osa toetusmeetmetest on suunatud järgmisele:

- avaliku halduse digitaliseerimine (12 %);
- haridus- ja koolituskavade tugevdamine (8 %);
- tervishoiusüsteemide juurdepääsetavuse, tõhususe ja vastupanuvõime parandamine (8 %);
- sotsiaalkaitse ja sotsiaalteenuste tugevdamine (7 %);
- riiklike ja piiriüleste kapitaliturgude arendamine (6 %) ning
- avaliku sektori tõhususe ja tulemuslikkuse parandamine (8 %).

Kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega seati prioriteediks taotlused, mis võimaldasid **kiiresti toetust anda ja reforme kohapeal kiiresti ellu viia**. Prioriteetsed olid ka taotlused, milles käsitleti **määratletud eesmärke** ja mis olid tõenäoliselt **suure mõjuga**.

92 % 2019. aastal struktuurireformi tugiprogrammi raames rahastamiseks valitud taotlustest olid otseselt seotud ELi strateegiliste prioriteetidega:

- 62 % – reformide rakendamine Euroopa poolaasta protsessis esile tõstetud probleemide lahendamiseks (riigipõhised soovitused ja riigiaruanded);
- 21 % – liidu prioriteetide (kapitaliturgude liit, digitaalne ühtne turg, energialiit, kliima jne) rakendamine;
- 5 % – ELi õiguse kohaldamine ning
- 4 % – ELi majanduslike kohandamisprogrammide elluviimine.

Ülejäänud 8 % oli seotud liikmesriikide nende reformide elluviimisega, mis olid seotud muude prioriteetidega.

31. jaanuariks 2021 oli **20 %** 2019. aasta struktuurireformi tugiprogrammi raames rakendatud reformitoetusprojektidest lõpule viidud ja **80 %** oli pooleli.

PROGRAMMI EESMÄRKIDE SAAVUTAMISEL TEHTUD EDUSAMMUD

Struktuurireformi tugiprogramm andis selle rakendamise kolmandal aastal **olulise panuse** liikmesriikide jõupingutustesse **teha kindlaks ja kõrvaldada struktuursed puudused**, mis takistavad reformide kavandamist ja rakendamist. Need olid järgmised:

- **praeguste õigusloomemenetluste läbivaatamisele kaasaaitamine** (nt tööjõu liikuvust käsitleva olemasoleva õigustiku muutmine);
- **puuduste kindlakstegemine ja parandussoovituste esitamine** (nt IT-lahenduste hankimisel);
- **liikmesriikide suutlikkuse suurendamine tõhusamate protsesside ja meetodite kindlaksmääramisel** (nt tervishoiusüsteemi tulemuslikkuse hindamise raamistiku väljatöötamise kaudu);
- **personalijuhtimise tõhustamise toetamine** (nt aidates parandada tipp- ja keskastme juhtide vahelist strateegilist juhtimist ja koostööd).

Struktuurireformi tugiprogrammi 2019. aastal valitud ja rakendatud meetmete eesmärk on tagada Euroopa lisaväärtus. Struktuurireformi tugiprogrammiga **täiendatakse muid programme** ja poliitikameetmeid riiklikul, ELi ja rahvusvahelisel tasandil ning **edendatakse vastastikust usaldust ja koostööd** toetust saavate liikmesriikide ja komisjoni vahel. Lisaks toetatakse struktuurireformi tugiprogrammi meetmetega selliste lahenduste väljatöötamist ja rakendamist, mis käsitlevad riiklikke probleeme, kuid avaldavad samas positiivset mõju **kogu liitu või mitut liikmesriiki hõlmavatele probleemidele**.

Illustreerivad näited on järgmised toetusmeetmed:

- aidata välja töötada tegevuskavasid, mis toetavad söelt üleminekut, ning teha kindlaks ELi rahastamisallikad ülemineku rahastamiseks;
- hõlbustada kestlikku liikuvust, kujundada maksejõuetusraamistikke ning kavandada ja rakendada korruptsioonivastaseid meetmeid;
- vahetada parimaid tavasid liikmesriikidega, kes on edukalt rakendanud avaliku sektori finantsjuhtimise reformid;
- aidata mitme liikmesriigi tugipankadel osaleda programmis „InvestEU“.

Käesoleva aruande eesmärk ei ole näidata nende reformide lõplikku mõju,[2] mida liikmesriik võib olla struktuurireformi tugiprogrammi toetusmeetmete tulemusena alustanud. Võime siiski öelda, et **struktuurireformi tugiprogramm on oma üldeesmärgi saavutamisel graafikus**.

Struktuurireformi tugiprogrammi esimeses kolmes voorus (2017., 2018. ja 2019. aastal) rakendatud toetusmeetmed **aitavad kaasa institutsiooniliste ja haldusreformide ning majanduskasvu soodustavate reformide kavandamisele ja rakendamisele**.

Struktuurireformi tugiprogrammi esimeses kolmes voorus rakendatud projektidest on 276 juba aidanud saavutada konkreetseid tulemusi, näiteks:

- digitaalstrateegia rakendamise reformi kavandamine;
- soovitused Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi rakendavate asutuste suutlikkuse suurendamiseks;
- veeteede moderniseerimist toetava kulude-tulude analüüsi ja kommunikatsioonistrateegia väljatöötamine;
- katseprojekt eelarve ettevalmistamise kvaliteedi parandamiseks;
- riiklikele pangakriiside lahendamise asutustele üksikasjaliku kriisiohjamise käsiraamatu koostamine.

KOKKUVÕTE

Struktuurireformi tugiprogrammi kolmandal aastal **suurenes nõudlus** veelgi: **27 liikmesriiki** esitasid **580 toetustaotlust** (2018. aasta struktuurireformi tugiprogrammi raames esitasid 24 liikmesriiki 444 toetustaotlust).

Struktuurireformi tugiprogrammi rakendamise esimesed kolm aastat on näidanud, et programm võib aidata riiklikel ametiasutustel reformide kavandamisel ja rakendamisel teha kindlaks struktuurseid puudusi ja kitsaskohti ning neid ületada. Seda tõendavad mitmed **konkreetsed tulemused**.

Kuigi meetmete eesmärk on reformiprotsessi toetamine, **vastutab toetust saav liikmesriik meetmete tõhusa järelkontrolli ja reformide tegeliku rakendamise eest**.

Komisjon jälgib ka järgnevatel aastatel toetusmeetmete rakendamist ning institutsiooniliste ja haldusreformide ning majanduskasvu soodustavate reformide elluviimist.

[2] Struktuurireformi tugiprogrammi määruse artikli 16 kohaselt peab komisjon esitama sõltumatu vahehindamise aruande. Selles vaadeldakse programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme, vahendite kasutamise tõhusust, programmi Euroopa lisaväärtust ning programmi eesmärkide ja meetmete jätkuvat asjakohasust.